

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 17 (332)

Fredagen den 27 april 1894.

7:de årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modetidning jämte kolporterade planscher..... 4: 50 Iduns Modet. utan kol. pl. ... 3:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. Allm. telef. 61 47. Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
--	---	--	---	---

Tolda Alström, född Hammarström.

För att uppsöka den kvinna, hvars bild i dag pryder Idun, måste jag bjuda Eder på en färd öfver Sotens illa beryktade vägar; men denna tid på året kommer naturligtvis icke en sådan i fråga. Vi skulle nu, utom resans obehag, ha den förargelsen att ej finna fru Alström på sitt arbetsfält i samhällets tjänst, ty detta är endast ett sommararbete.

Vi välja därför för vårt besök en lugn, vacker junidag. Det första, som vid inloppet till Grebbestad fäster vår uppmärksamhet, är Stöbergets höga, nästan lodräta granitvägg. Den är dock icke alldeles kal; ur en bergskrefva växa några buskar, som tjusa våra ögon med sin saftiga, gröna färg. Längre åt vänster på bergets ena sida har hela fiskläget klängt sig fast. Strax ofvanför detta ligger en vacker, nybyggd kyrka och omedelbart nedanför den finna vi folkhögskolan.

Hvilken betydelse för detta län folkhögskolan har, anar blott den, som på närmare håll blifvit förtrogen med landskapets natur och folklif, och han uppfattar ock de svårigheter hon har att bekämpa.

Bohuslänningens håg ligger åt haf och äfventyr, och få äro väl de bland männen, som hela sitt lif vistats på landbacken. I den första ungdomen är kärleken till hafvet så stark, att folkskola och nattvardsläsning knappt hunnit slutas, förrän ynglingen plöjer vågorna, och sedan, om han ej väljer sjömansyrket, utan kommer tillbaka som jordbrukare eller fiskare, är lärotiden förbi: båten skötes och jorden odlas som far och farfar gjort före honom.

Kvinnorna stanna i allmänhet hemma, såvida de ej resa öfver till Amerika eller taga tjänst i närmaste stad, och de, som dröja kvar på torfvan eller skäret, lefva samma lif släkte efter släkte, sköta sina sysslor som mor och mormor före dem, göra samma misstag och lida samma nöd.

Hur det under sådana förhållanden skall se ut i hemmen, är lätt att tänka sig. Af gammaldags husgeråd och kläder finnes föga kvar. Männen ha stått alltför mycket i beröring med andra orter för att ej ha infört nya seder och nya moder, men luft och ljus, detta för människan oumbärlig.

Tag väl vara på minuterna; timmarne taga vara på sig själva.
Lord Chesterfield.

gaste i både lekamligt och andligt afseende, stängas ofta ute i fiskarens koja såväl som i bondens stuga.

Det är därför en lycka för Göteborgs och Bohusläns folkhögskola att ha till föreståndare och föreståndarinnan personer med så vaket sinne för folkets tarf som herr och fru Alström.

Tolda Fredrika Hammarström föddes i Borås den 20 augusti 1858. Föräldrarna äro magistratssekreteraren därstädes, vice härads höfdingen F. W. Hammarström och hans maka Maria Friman. Sin skolundervisning mottog Tolda dels af enskild lärarinna, dels i Borås' dåvarande flickskolor samt slutligen åren 1874 och 1875 i Nisbethska skolan i Upsala. Efter afslutade studier delade hon sin dag mellan husliga bestyr och undervisning. Hennes kallelse till och lust för lärarinneverksamhet var så utpräglad, att hon strax efter återkomsten till sitt hem öppnade en liten privatskola, föregångare till Borås' högre elementarläroverk för flickor.

Det var ej inom den högre flickskolan Tolda Hammarström skulle få använda sitt rika pund. Gift den 12 oktober 1886 med den då utnämnde folkhögskoleföreståndaren i Grebbestad, herr Alfred Alström, flyttade hon omedelbart efter bröllopet till det nya hemmet på fiskläget.

Följande sommar började fru Alström sitt arbete som föreståndarinnan vid den kvinnliga folkhögskolan. Hennes förberedelse till detta arbete, så olik det föregående, hade hon fått under en kort vistelse vid Tärna folkhögskola och vidare utbildning har hon skaffat sig genom studier, resor och deltagande i folkhögskolemötena i Lunnevad, Hvilan och Upsala.

Fru Alströms undervisningsämnen äro handarbete, hushålls- och hälsolära.

Vi komma en eftermiddag upp till skolan. På trappan sitter en grupp flitiga flickor sysslande med linnesöm, i nästa rum en annan med halmflätning och i stora salen hålla några på med prydnadsarbeten. Rummet bredvid är upplåtet till klädsöm och mönsterritning under en särskild lärarinna, men det öfriga öfvervakar fru Alström, och hon gör det så vänligt, så utan allt skoltvång, att man ej får det ringaste intryck af lärarinna och skola, endast af en äldre vän, som gifver de unga goda råd. Fliten är, som på alla kvinnliga folkhögskolor, utomordentlig, och vid afslutningen skall man förvånas öfver den mängd vackra och smakfulla handarbeten, som på de få veckorna blifvit utförda.

Handarbetets betydelse för hemmet är oomtvistad, och många, kanske de flesta flickor vistas de tolf veckorna vid folkhögskolan för att där lära sig sy och väfva. Detta är för dem till att börja med hufvudsak, allt det andra bisak, men då de kommit ut i lifvet, förändras ofta uppfattningen, handarbetet träder i bakgrunden för det myekna andra de fått lära, särskildt för hvad de i föreståndarinnans öfriga ämnen inhämtat.

Se henne i morgonstunden därinne i stora skolsalen, omgifven af sina flickor! Solen lysa in på den lilla kvinnan uppe i katedern, det blir så ljusst omkring henne, men det skulle vara ljus, äfven om solen gömt sig.

Leende och vänlig, med den kvinnligaste stämma språkar hon med de unga om hushållsbestyr. De meddela sina erfarenheter, hon

sina råd, man har ännu intet intryck af skola, fastän lärarinnan sitter på katedern och eleverna vid sina fack.

En annan morgon föreläser hon öfver kvinnans och barnets speciella hälsolära. Föredraget är klart, enkelt och praktiskt. Det grannliga ämnet behandlas fint. Personligheten står bakom, ty från erfarenheten lika mycket som från studier har föreläserskan hämtat sitt stoff. Erfarenheterna äro icke endast vunna inom hennes egen lilla värld. Det sätt, på hvilket fru Alström behandlar sina ämnen, och än mer hennes exempel af en duglig husmor, af en tålig, uppoffrande kvinna och mor ha förskaffat henne förtroenden, hvilka satt henne i tillfälle att lära känna och hjälpa mängen allmogekvinna, mängen lidande fiskarhustru ute på skären. Också känner hon sina flickors vanor, arbeten och lidanden och tager detta med i beräkningen. Det blir därför till dem hon talar, de känna, hur nära hon står dem, och lyssna andaktsfullt till afslöjanden af naturens stora hemlighet.

Folkhögskolorna ha bland annat också gjort till sin uppgift att göra väggen mellan salen och köket låg.

I de Sveriges, Norges och Danmarks folkhögskolor vi känna till är förhållandet mellan husbönder och tjänare mycket godt. Under arbetet stannar tjänarinnan naturligtvis på sitt område, men vid högtidsstunderna och då tjänsten är slut, är hon sin matmoders gäst och äter vid hennes bord. Mycket ofta, isynnerhet är detta händelsen på Grebbestad, stannar husmodern uppe i hemmet och låter tjänarinnan deltaga i folkhögskolans fester och möten eller lyssna till ett och annat lärorikt föredrag.

»Följden af detta?» frågar ni.

Fruarna på våra folkhögskolor ha i allmänhet erfarenhet af förträffliga tjänarinnor, och platserna där äro så eftersökta, att om en går undan, står genast en lika duglig redo att fylla hennes plats. Besynnerligt nog för utomstående ske ombyten ganska ofta, men orsakerna äro, att flickorna själva anse en tjänst i föreståndarens hus som ett profår för lifvets arbete, och att matmodern ej i tjänarinnan ser en varelse, som är till för hennes hems skull, utan en, hvilken hon är skyldig att utveckla och föra framåt. Och så gå från hemmen i folkhögskolan och från hennes lärosalar årligen omkring ett par hundratal kvinnor åter till de låga hemmen, de hårda verksamhetsområdena, och hvarhelst de komma, borde stugan bli ljusare och luften renare.

Men i Bohuslän är marken på många ställen ännu obruten, där resa sig klippor af fördomar äfven mot det kärleksfullaste och mest praktiska arbete. De nedärfa sedvänjorna väga så tungt i hennens vägsålar, att det alltid blir tvifvel om hvilket som skall segra, det gamla, uttjänta, eller det nya, friska. Men om endast den unga kvinnan så tillämpar de lärdomar hon i folkhögskolan inhämtat, att hon som hustru och moder sköter sitt hem, sig själf och sitt barn en härmån bättre än föregående släkten gjort, ha vi rätt att hoppas på framtiden, och långt in i framtiden får fru Alström se för att skönja frukterna af sitt arbete.

Amanda Leffler.

Serenad.

*Ungmö'n soffer. Ljusa drömmar
huldt besmycka hennes ro.
Månen silfvertrådar sömmar
i den skönas atlassko.*

*Öfver gatans nötta stenar
sällas körsbärsblommens skatt
från de rika trädens grenar
i balsamisk juninatt.*

*Smeksam vind på rutan klappar
med en hand, oändligt mjuk,
gränslös rymd en stjärna tappar
då och då från prickig duk.*

*Plötsligt under slummern stilla
flickan sång i drömmen hör:
inoid löfomhågnad villa
klingar vekt en dubbelkör.*

*Drömmens fina bindlar brista.
Serenadens melodi
vågar sig med vålljud lista
in i hennes fantasi.*

*Slummerdrucken än hon skjuter
undan sångens tyllgardin,
sångarskarans hyllning njuter
som ett ljuft, förtrolladt vin.*

*»Undrar just, om det går för sig
att vid fönstret stå en stund?...
Bara mamma inte rör sig,
vaknar ur sin lätta blund!...»*

*Nej, stig upp ur bädden, flicka,
i din kyska skönhetsskrud,
låt ditt tjusta öra dricka
serenadens älskogsljud!*

*Lyss till rytmens mjuka vågor,
göm dess språk i hjärtat väl!
Det har svar på alla frågor,
som bestorma ömt din själ.*

*Där bo vemod, aning, längtan
i tenorens melodi,
där finns väckta känslors trängtan,
där finns doft och poesi!*

*Lyssna, lyssna, väsen, unga!
Gammal blir ock du en gång.
Då kanhända andra sjunga
för din dotter samma sång...*

*Då skall hon, halft barn, halft koinna,
stå som du med kind i brand.
Dig ett eko blott skall hinna,
svagt som från ett fjärran land.*

Ernst Högman.

Den moderna kvinnodräkten

— ett hinder för självständighet.

Föredrag hållet å Dräkthereformföreningens sammanträde den 20 dennes

af fru *Maria Bolln.*

Det är väl icke ett misstag, när jag påstår, att det på senare tider talats och skrivits så mycket om olämpligheten af nu brukliga kvinnodräkt, att det i vårt land knappast finns någon bildad kvinna, som ej känner att denna sak afhandlats; kanske är det t. o. m. så, att här i hufvudstaden ordats så ymnigt om reformerande af kvinnans dräkt, att det finns folk, som ej ville höra mer därom; men såsom medlem af Dräkthereformföreningen och under känsla af att ännu ej så mycket sagts, att tillräcklig verkan förmärkts, vill jag dock ej underlåta att här framställa några exempel på och bevis för, huru vår moderna kvinnodräkt är till hinder för vår självständighet.

Det finns ett oskönt plagg, som låtit mycket tala om sig, och som af kvinnor i allmänhet brukas — nu har det hittat vägen äfven till allmogens kvinnor, åtminstone i min hemtrakt Dalarne, där man förr lefde i ljuf okunnighet om att det fanns till — jag menar snörlifvet. Dessa ohälsosamma plagg lära nu till och med begagnas af barn från och med 2 år, märk väl 2 år. Att sådana lif tillverkas för små barn äger jag här bevis för: en firma bjuder bland annat på snörlif af grått tageltyg för barn från 2—5 år. Man är dock så öm om det lilla barnet att i detta snörlif ej sätta vare sig planchett eller ben; men uppnår barnet en ålder af 8—14 år, då bjuds det på att snöras in i ett lif med fiskben. Planchetten har ej ännu kommit, men det avancerar nog också snart dit. Kanhända är någon så oskuldsfull att invända, att den omtalade firman ej får sälja några sådana lif — jag tror fullt och fast, att den säljer många, eljes hade den ej gjort sig besvär med att i sin priskurant särskildt införa den infernaliska rubriken »barnsnörlif». Att det finns många barn som bruka snörlif, är fullkomligt sant; jag har det ur första hand af en lärarinna, som omtalade bland annat, att innevarande vårtermin en 10-åring i en af våra flickskolor blef af skolans läkare beröfvad sitt snörlif — det vill säga, läkaren befallde henne att för besiktningen taga af sig snörlifvet och sände sedan en hälsning till flickans mor med önskan, att hon måtte ge sin dotter ett annat lif.

Att det är omöjligt att utvecklas till självständighet, om man har ett hårdt ådraget lif dagligen på sig, påstår jag bestämt. Förutom den slapphet som uppstår i bröstorgans muskler och hvarom så mycket skrivits och talats af läkare och andra, är det ju obestriddigt att, iklädd ett sådant harnesk, man ej kan röra sig fritt; och kan den som beröfvat sig förmågan att röra sig fritt, tänkas vara fullt självständig? Nej, hon är tvärtom i hög grad beroende. En person med snörlif kan t. ex. ej utan svårighet bocka sig ner efter en sak, som fallit på golvet; hur många gånger har jag ej hört mina snörlifsbepansrade väninnor säga: »ack, hjälp mig — jag kan ej taga upp det där, ty då går min planchett af»; eller: »snälla du, snör mitt skoband, jag kan ej för mitt snörlif.» I en slöjdskola, där jag varit, gick på samma timmar som jag en flicka, hvilken var ytterst ifrig och

äfven skicklig, men det gick ej så fort för henne som för oss andra, ty hon förmådde ej arbeta så ogeneradt, utan blef fort trött. En dag stod jag kvar, sedan de andra gått, och fick då se läraren taga itu med att hyfla på hennes arbete; jag frågade, hvarför han var så hjälpsam. »Jo,» svarade han, »den staccars människan har ju snörlif på sig, så att hon orkar ej röra på armarne så mycket och får nog ej detta stora arbete färdigt, utan att bli trött vid hela slöjden, såvida jag ej hjälper henne.» Jag undrade just hvad hon själf skulle ha tänkt, om hon sett och hört läraren — jag tyckte han hade rätt, men fick en beklämmande känsla af, att vi fruntimmer äro allt bra ynkliga och långt ifrån självständiga.

Man skulle kunna föreställa sig, att vid gymnastik snörlifven vore alldeles omöjliga att bruka, då fri rörelse med sammansnörd andningsorgan tydligtvis borde höra till det otänkbara; jag har dock af samma lärarinna, som förut nämndes, hört berättas om, att det förekommer här i skolorna att flickor gymnasticera iklädda snörlif, emedan deras mödrar förbjudit att lifven tagas af.

En finska, som varit med på kvinnokongressen i Chicago, blef tillfrågad om det brukades mycket snörlif bland de amerikanska damerna. Nej, svarade hon, de äro för mycket intelligenta för att bruka sådana tortyrredskap. — De äro nog ock därtill för mycket rädda om sin självständighet, skulle jag vilja tillägga.

Nu ber jag åhörarne följa mig till ett af våra eleganta kappmagasin; där finnas utmärkt vackra prof på kappsömmerskors skicklighet och smak, och jag är viss om, att alla dessa moderna och smakfulla kappor skola ej litet bidraga till att öka de behagliga stockholm-skornas rykte om att kläda sig väl. Men där finns också en sorts kappa — det är möjligt att den är vacker, fastän jag ej tycker det — den kallas »dolma», och jag ville gärna skicka alla sådana kappor till ett ställe, därifrån de aldrig mer kunde komma tillbaka. Om man sätter på sig en dolma, så har man gjort sig i många fall fullkomligt oförmögen att hjälpa sig själf: man kan ej lyfta upp eller sträcka ut sina armar, de äro likasom fastbundna; gå fort eller springa kan man ej heller, ty därtill fordras, som man vet, att röra på armarne likaväl som på benen; och hatten blåser af eller far på sidan, får man lämna den åt sitt öde, ty så högt som upp mot hufvudet kan man ej höja sin arm. Händer det så illa, att man råkar vara i vägen, då en sådan där gladlynt, landligt frisk kossa slipper lös på Stockholms gator, som det ju hände för ej så längesen vid Södra uppfartsvägen, då blir det ingen annan råd än att rädsla sig i armarne på första manliga individ, som finns till hands.

Så komma vi till ett tredje kvinnligt plågoris, den släpande kjolen; ingen kan väl neka, att den är till hindern i trappor, i dörrar, att icke tala om i dansen och på gatan. Skall man med nu brukliga längd på kjolen uppför en trappa bära en sak, som man behöfver hålla i med båda händerna, så stupar man ovillkorligen på näsan; skall man gå genom en dörr, så händer det att släpet fastnar i dörren, och i häpenheten kan man tappa det man har i händerna — ponera, att det är en bricka med diverse glas och porslin — nog blir man då glad till mods alltid. Huru hindern och besvärlig den långa kjolen är i sällskapslivet, har nog något hvar af oss erfarit, då vi fått den söndertrampad och känt

oss som ganska olyckliga kulturens offer. Jag vill knappast tänka på huru vi med densamma draga hem gatusmuts i våra rum — huru denna, torkad, blir till dam, innehållande alla möjliga bakterier, som vi kanske få i oss och bli sjuka af samt då åtminstone för en tid oförmögna till arbete.

På tal om långa kjolar yttrade en intelligent amerikanska: jag skulle aldrig komma »trough my work», om jag ej brukade så korta kjolar, som jag gör. En verksam kvinna blir förstämnd och ledsen, då hon oupphörligt hindras i sina göromål genom att lyfta på och akta sin långa klädning; hon tröttnar förr, än om detta hinder ej finnes, och hon blir förr i behof af andras hjälp — med ett ord, hon blir i mer eller mindre grad osjälfständig!

(Slut i nästa nr.)

Engelskorna och politiken.

Sista gången jag var i England, det vill säga i juli 1893, infördes jag i en helt annan krets än den, där jag under föregående år vistats. De nya vännerna valdes ej, de kommo i min väg genom den verksamhet, som äfven utrikes sysselsätter tid och tankar, de epileptiskas bästa.

Genom föredrag såväl i större som mindre kretsar, till och med inför ett auditorium af flere tusen personer i en offentlig lokal, hade mina sträfvanden för de epileptiska i Sverige blifvit kända, och uppmaningarna att det borde göras något i England för dem funno anklag hos mera än en varmhjärtad kvinna och vetenskapsman. Ett litet hem här och ett där talades om, och en komité hade redan för flere år sedan bildats, men någon större handlingskraft hade den ej lagt i dagen. Nu bjöds jag hit och dit för att i lugn kunna samtala om den viktiga frågan och däibland äfven till Hampstead, en af Londons största och viktigaste förposter, en lifskraftig, rik och angenäm plats, ej så modern och exclusiv, som några andra förstäder, men af mycket stor politisk vikt.

Hvarje bildad kvinna vet ju, att England delas i tvänne stora politiska partier, Whigs och Tories. Dessa hafva några underafdelningar, men de äro af en underordnad betydelse mot dessa tvänne, i hvilka alla människor äro intresserade. För oss svenskor är det ovanligt att alla människor, höga som låga, män och kvinnor samt halfvuxna barn hafva en bestämd politisk tro — nästan aldrig läsa andra än sitt partis tidningar och under vissa tider på året tala politik, så fort de äro tillsammans. På ett besök hos en framstående medlem af öfverhuset frågade mig hofmästaren, en gammal trotjänare: »har ni samma åsikter som min husbonde?» Det politiseras icke minst vid tjänarnes måltider, de där i stora familjer försiggå med en hos oss ökad etikett och högtidighet. Jag stod mig slätt med svaret.

För det mesta var jag med Whigs, dem fann jag mera fanatiska än Tories. De förras program är Home rule och »Women's franchise Bill» d. v. s. Irlands själfstyrelse och kvinnans rösträtt. I Hampstead är valkampen alltid skarp, ty partierna äro något så när jämna i sina röster. Damerna arbeta länge före valen med beundransvärd energi. De skriva bref till alla möjliga personer, framhållande kandidaternas förtjänster. Man samlas under de flesta af dagens timmar på en lokal, hyrd för ändamålet, och ger sig knappt tid till att äta.

Det är lugnt att vara gammal, ty man kan få lof att se på, huru de unga kämpa hvar och en för sina åsikter, och det är ej orätt att vara neutral — efter 60 år; men nog tyckes det, som om tjugonde seklets kvinnor skulle få bra mycket att göra offentligen och hemmen sköta sig så godt de kunna. Måhända blir det endast de ogifta, hvilka åtaga sig allmänna värf — eller de ovanligt begåfvade; så är det åtminstone nu i England, ty utom några framstående gifta talarinnor äro de flesta politici bland damerna ogifta.

Jag var en afton närvarande vid ett literärt möte, dess kandidat var ny, höll sitt »maiden speech», men var hvarken född vältalare eller naturligen begåfvad med någon klar röst. Så mycket ståtligare uppträdde en ung lagkarl, intim vän till lord

Roseberry, Alexander Haldane — samt tvänne damer, lady Aberdeen och Mrs Maitland.

Haldanes tal var magnifikt, man nästan skändes öfver att vara annat än Gladstonian, men så kommo damerna, och de voro dräpande i sin satir och rörande i sin sympati med systerlandet Irland. Mrs Maitland slutade med de orden: »Jag grämer mig öfver att vara engelska samt sörjer öfver att ej vara född irländska — och vet ni hvarför? Jo, jag ville långt hellre varda räknad bland de förtrycktas än förtryckarnes skara.» Det trodde jag aldrig, att jag skulle få höra från engelska läppar.

Olyckligtvis kom jag sedan till en toryfamilj, och min nyvunna, glada öfvertygelse om Gladstones vishet och rättvisa försvann vid ett af deras möten som snö i solen. Här uppträdde endast allvarliga män, och man kunde nästan ej återhålla tårarna, då dessa skildrade följderna för Irland och England af Home Rule Billens antagande, ty hela nord-östra Irland, där protestanterna hafva sina starkaste intressen, ropar högt ve öfver Whigs.

Det blef så ängsligt, denna kamp i ens inre, att jag afsade mig alla politiska möten; samtalen i hemmen voro nog för mig.

Ehuru starka åsikterna kunna vara och huru skarpt de än uppträda mot hvarandra offentligt, är det blott rättvist erkänna, att man ej i familje- och umgängeslivet märker någon fiendtlighet mellan olika politiskt tänkande.

Ett undantag gjorde jag likväl, då vi blefvo inbjudna till a garden party hos en framstående målare, hvars villa i Hampstead, med dess stora atelier och förtjusande park, är något i sitt slag allenastående.

Massor af människor strömmade ut och in, namnet upprepades vid dörren, man såg knappt vård och värdinna, man är så ogenerad vid dessa informella trädgårdsbjudningar, går ensam eller i sällskap, tittar på allt och alla, utan att anses indiskret — och nog har man att se på. Sådana skönheter och i sådan mängd får man ej se i något annat land — men ej heller sådana toaletter. Att många äro särdeles »chic», andra enkla men smakfulla, det bestrides ej — men skulle jag beskrifva hvad jag såg i sammansättningen af färger och snitt, skulle ingen tro mig — och så tycker jag för mycket om engelskorna, känner dem för väl som ädla och utmärkta människor, att vilja framlocka läsarens löje — men så voro vi ock bland artister och Women's franchise Bills anhängare.

Tror någon man slapp politiken? Nej, efter förfriskningarna och musiken anmäldes »The Earl and Comtess of Aberdeen». Nu blef det rörelse i lägret, och det tillkännagafs att »Her Ladyship» skulle tala. — Från dörren i den ståtliga salongen, så att hon kunde höras såväl på yttre verandan som i trädgården och de inre rummen, öppnade hon sitt tal med några enkla ord. — Aldrig hade jag tilltrött en engelska sådan sprittande liflighet, sådan blixtrande kvickhet. Jag är viss om, att hvilken herre som uppträdt efter henne hade dragit det kortaste strået i bevisningen af billigheten att låta kvinnan i allt få samma politiska och sociala rättigheter som mannen.

Många af högaristokratien börja nu uppträda som talarinnor och taga en framstående plats inom samhällslifvet genom sina talanger och reformatoriska sträfvanen — men jag tror, att lady Aberdeen är den mest kända och uppskattade. Hon äger äfven den stora förmånen af en makes stöd och hjälp, ty lord Aberdeen stod som den uppmärksamaste af hennes åhörare, nästan orolig att förlora ett ord af hennes tal, vid hvars slut han hade lofvat att äfven uppträda. Han steg också fram och sade: »Mina damer och få herrar! Efter det tal som här blifvit hållet tror jag i ären ense med mig om, att den fråga som ligger oss alla om hjärtat aldrig kunnat bättre tydliggöras, och jag finner allt ordande af mig öfverflödigt, hvarför jag ber att få instämma i allt hvad lady Aberdeen har sagt.»

Kan man vara artigare som politicus och man?

E. R—Y.

Glömmen ej Iduns skollofskoloni!

De minsta bidrag mottagas tacksamt. Vid försändelsen bör tydligt angifvas, att densamma är afsedd för »Iduns skollofskoloni». Alla inflytande medel redovisas i Idun.

Viviers & Co.

För Idun af Ina Stockenstrand.

Hon är förtjusande, lilla fru Viviers, där hon trippar fram på rue de Rivolis asfalt, klädd i blå, blommig klädning och jaquette i samma mönster som dem Watteaus vackra damer bära; det är en smakfull dräkt, som ej kostat många francs. Hatten är en liten näpen löjlighet, bestående af en handsbredd broderad tyll, några handöglor och en nickande kolibri af guldpärlor. Håret är uppstruket à la Pompadour med en liten friserad lock vid hvardera tinningen. I handen bär hon en korg af flätad halm i form af en arbetsväska, ett blekgult sidenband tjänstgör som grepe. Den ser elegant ut, och ingen anar hvartill den användes. Vid en af de stora juvelerarebutikerna stannar lilla frun och betraktar de vackra smyckena, som äro utställda i fönstret. Ett par örhängen med rosafärgade granater — sådana där stora, underbara stenar, som påträffas i grufvorna på Ceylon, och se ut som förstenade rosenknoppar — behagar henne isynnerhet. Det var så länge sedan hon ägde några dyrbara smycken att pryda sig med; hon bar numera ständigt samma stenkölsörhängen och samma enkla gagatbrosch. Men om George fick sälja patentet på sin nya maskin, då skulle hon be honom köpa de där örhängena — han skulle få lära känna, hvilken liten fäfang hustru han fått. Hon kastade ännu en beundrande blick på de förstenade rosenknopparne, och så gick hon vidare. I Duvals butik, där stora världen köper sina eleganta papeterier och beställer sina vapen- och monogramprydda brefpapper, inträdde hon och lämnade ett paket med brefpapper och kuverter, alla försedda med handmålade monogram.

»Vi ha en större beställning från prinsessan af Sagan,» sade monsieur Duval, »hennes vapen och liljorna kring monogrammet som vanligt. Och så är det två dussin korrespondenskort för en amerikansk petroleumfröken. Hon vill ha amerikanska örnen och stjärnbaneret ofvanför sitt monogram, men olika teckning på hvarje kort. Kan fru Viviers äta sig det?»

Det kunde hon visst det. Så roligt att slippa rita samma mönster om och om igen. En örn och ett baner — — det skulle nog kunna göras någonting utaf.

Med glädjestrålände ögon emottog hon betalingen för det lämnade arbetet. Hon kände sig så stolt och lycklig, då hon tryckte dessa pengar i sin hand, pengar som hon själf förtjänat — hennes bidrag till hushållskassan, eller som hennes man sade: bolagskapitalets förökande. Hon var hans kompanjon så väl som hans hustru. Han lät henne blicka in i sina affärer, och han rådgjorde med »yngste bolagsmannen» om allting. Det gjorde, att hon kunde deltaga uti hans bekymmer, och att hon förstod honom bättre, än om han endast resonerat med henne om hemmet, deras vänner, nöjen och andra angenäma ting.

På hemvägen köpte hon en hvit och läcker kyckling, ett saladshufvud och några sockerköttor. Allt detta gömdes i den lilla arbetskorpen, tillika med en strut dadlar. Dadlar voro Georges förtjusning och den billigaste efterrätt hon kunde bestå honom.

Hemkommen, började lilla fru Jeanne laga middagen i ett kök, stort som ett dockskåp och försedt med den minsta spis i världen. Dess öfriga ståt bestod af en hylla med kökskär, ett miniaturbord och en pall; för öfrigt

pyddes det af ett fönster, hvars form var en geometrisk gåta. Utanför detta sneda fönster stod en hylla med blommande reseda, myrten och fuchsior; omkring fönsterkarmen klängde en vinranka, hakande sig fast här och där med sina klängen. Denna friska blomstergrupp gaf färg och skönhet åt det lilla köket. Någonting verkligt fult förekommer aldrig i ett parisiskt hem. Kan man icke skaffa bort det som stöter ögat, så döljer man det med en tafla, en bit tapiseri, några blommor eller en knippa torkadt gräs.

Jeanne var aldrig så lycklig, som då hon sysslade i sitt kök. Hon sjöng och trallade för sig själf, uttänkte nya anrättningar och gjorde de djärfvaste försök att omskapa gårdagens kvarlefvor till en ny och epokgörande rätt, hvars ursprungliga natur ingen George i världen skulle kunna igenkänna. Då hon slutat anordningarna för middagen, gick hon in i salongen för att vänta på mannen. De hade verkligen en salong, herrskapet Viviers, hvilken tillika med sängkammaren utgjorde hela deras våning. Det hade kostat dem många ansträngningar och umbäranden för att kunna bestå sig lyxen af en salong, men utan den skulle de som äkta parisare ej ansett sig äga ett hem. Denna salong användes till allt möjligt utom att emottaga gäster uti. Ingeniören använde den till skrifrum, frun till atelier, och dessemellan förvandlades den till matsal. Den var nätt och hemtreflig med låga stolar framför eldstaden och små förtjusande rococoskåp i hörnen. Bland prydnaderna fanns en antik spegel med ett glas som en grumlig källa, ett par små solvarma landskapsbitar, några underbara tapiserier och så *les bibelots*, dessa små tjusande lapprisaker, som ge en sådan konstnärlig prägel åt äfven den enklaste parisersalong. Hvarje sak i detta rum hade sitt särskilda namn, sin historia och sina minnen — skåpet som stod mellan fönstren, och som Jeanne använde till linneskänk, kallades la Valliere, emedan denna skönhets porträtt var målad på framsidan, den spruckna vasen, som stod därofvån på med ett par syrenkvistar uti, kallades grand-père, emedan den tillhört Jeannes farfar, och ett litet gulnadt elfenbensskriv, i hvilket George före sitt giftermål brukade gömma Jeannes små bref, hade fått namnet »kärlekens herbarium».

Då Jeanne dukat till middagen, slog hon sig ned vid sitt arbetsbord och började rita. Hon fick lof att ta' vara på hvarje minut, ty hushållet tog mycket tid och George var så noga med sina kläder — — och så ville hon själf vara nätt och fin. Men hon älskade arbetet. Det var hennes beredvillighet att dra strå till stacken, som gjort det möjligt för henne och George att gifta sig. Hon var dotter till en pensionerad officer, änking och klubbhabitué. Då hon lärde känna ingeniör Viviers, var hon en ung, bortskämd flicka, utan tanke på lifvets allvar. Men så snart hon började att hålla utaf George, blefvo hans åsikter äfven hennes. Hennes förra sysslolösa lif föreföll henne innehållslöst och sällskapslifvets eviga enahanda tråkigt. Hennes far och alla hennes vänner sade henne, att om hon gifte sig med ingeniör Viviers, skulle hon få gå klädd i fula klädningar hela sitt lif igenom, få laga sin mat själf och aldrig gå på bal. Men det afskräckte henne icke, hon visste, att om man har en smula smak, behöfver man aldrig begagna fula klädningar, och att laga mat hade hon ingenting emot, eftersom George skulle äta den.

Innan Jeanne hunnit öfvertala sin far till att ge sitt samtycke till hennes giftermål, dog

den gamle af ett slaganfall. Han hade icke sört för någon hemgift åt sin dotter, och det visade sig nu, att de lefvat betydligt öfver sina tillgångar. Fordringsägare doko upp från när och fjerran. Jeanne ägde ingenting annat än ett elegant bo och så några dyrbara smycken efter sin mor, allt detta såldes nu i största hast och skulderna betalades.

Då allt var undanstökadt, sade hon till George: »Nu måste jag börja arbeta.» Hon hvarken grät eller beklagade sig, hon endast undrade hvad en sådan liten onyttig varelse som hon kunde duga till.

George tog hennes hand i sin och frågade, om hon på fullt allvar var villig att lefva indraget, arbeta och försaka — om hon blef hans hustru, måste hon finna sig i allt detta. Han ville icke öfvertala henne, hon måste själf af fri vilja välja — — — men betänk, endast två, små rum.

»Låt mig få de två, små rummen,» sade Jeanne rodnande och lycklig.

Jeanne vännar förutspådde henne alla upptänkliga olyckor med anledning af hennes obetänksamma giftermål, gäfvade henne råd, omöjliga att följa, och vände henne sedan ryggen, för hvilket sistnämnda hon var dem uppriktigt tacksam.

Ensam med sin George, började Jeanne att ordna deras lilla bo. Från sitt forna hem förde hon med sig några småsaker — kära minnen, som hon af pietet ej velat sälja, och ett och annat som varit för mycket defekt för att finna köpare. Allt kom till nytta. George snickrade, polerade och lagade, och Jeanne sydde, draperade och ordnade. Hennes vackraste balkklädnad förvandlades till gardiner, en persisk nattrock användes till att klä öfver en puff, som gjorde effekt i salongen, och några trasiga vapen ur hennes fars vapensamling lagades och hängdes upp öfver cheminén.

Då allt var färdigt, blefvo de helt förtjusta öfver sitt verk. Och så stiftades Viviers & Co. M. Viviers själf förtjänade ej mer än omkring tretusen francs om året, så att kompanjonen fick lof att bidraga på något sätt. Slutligen lyckades hon att få monogramritning för Duvals butik.

Och medan hon sammantvinnade de anglosaxiska bokstäfverna i virrvarr af streck, snirklar och rankor, tänkte hon på, hur det skulle bli, då bébé kom. Bébé skulle få ett litet hörna af salongen till sin lekplats, och *mama* skulle arbeta så flitigt, att det räckte till åt små jackor, koltar och skor åt bébé.

Middagen stod varm och doftande på bordet, då ingenjören inträdde. Efter att ha gett Jeanne en kyss på kinden slog han sig ned och lyfte på locket till en af karotterna.

»Kyckling, jo jag tackar,» utropade han.

»Bolaget har festmiddag för samtliga delegarner, med anledning af att inkomsterna ökats med tjugu francs,» tillkännagaf Jeanne högtidligt.

»Tjugu francs! Jo, du kommer nog att täfva med Rothschildarne i vappet, du. Kanske jag, utan att bli anklagad för att slösa med bolagets medel, vågar visa hvad jag har i fickan,» och George tog fram två läckra, guldgula apelsiner.

Jeanne gaf till ett litet rop af förtjusning. »Och jag som så ståndaktigt vände père André ryggen, då han ville fresta mig att köpa apelsiner i stället för dadlar!»

»Dygden blir alltid belönad, som du ser,» sade George och smekte hustruns hand, då hon räckte honom saladskålen.

»Låt bli George, vi äro inte i Arkadien nu!»

»Arkadien» var en fönstersmyg i salongen, hvarifrån man såg, förutom ett obegränsadt antal skorstenar, rökhattar och vindflöjlar efter både antika och moderna mönster, en fläck af Paris' blåa, härliga himmel.

Medan Jeanne dukade af, berättade George, att en engelsk fabriksidkare yttrat sig mycket fördelaktigt om den nya maskin, som George höll på att konstruera. »Jag tror nästan han kommer att köpa patentet, Jeanne. Då skall vi hyra oss en våning i Monceautrakten — — — tre, fyra rum, du. Och så skall vi ha en tjänstflicka, och du skall få nya, vackra klädningar — — —»

»Och ett par små örhängen med röda stenar!»

»De vackraste stenar i världen, älsklingen min!»

Jeanne tänkte på bébé, och med hufvudet mot Georges axel hviskade hon: »Jag tror inte jag bryr mig om örhängena — — — bara jag får en tjänstflicka, en stor, stark normandiska, som råder med att bära bébé ute i park Monceau.»

De voro djupt inne i »Arkadien» nu. Det började skymma på, och tryckta tätt intill hvarandra sågo de, hur stjärnorna trädde fram ur dunklet, en efter annan. Bullret från den stora staden där nere steg svagt och dämpadt, liksom brusdet af en aflägsen fors, upp till dem. Som ett par fåglar tittade de ut från kanten af sitt undangömda rede, drogo sig tillbaka, kvittrade ett god natt och somnade.

Handarbetets Vänners vårutställning

har under denna vecka pågått i föreningens kända lokal vid Brunkebergs torg och varit ett nytt lysande bevis på hennes outtröttliga och framgångsrika sträfvan till vår textila slöjds höjande och förädling. Det är ej längre sedan än i början af detta år, föreningen senast hade anordnat en utställning: det var af kronprinsessans dyrbara samling af österländska väfnader. Vi framhöllo då, hur dessa rika orientalska motivskatter borde kunna ge vackra uppslag för vår inhemska slöjd. På den nu pågående utställningen föreligga också flere stilfulla väfnader och broderier, utarbetade på motiv från kronprinsessans samling. En bättre illustration till den vakenhet, med hvilken Handarbetets Vänner arbeta, kan man ej gärna begära.

En dominerande uppmärksamhet ådraga sig de praktfulla, här hemma icke förr utställda stolar, som beställts för Chicagoställningen, och hvilkas arkitektur hämtats från de s. k. Melläkersstolarne på Drottningholm. De äro klädda med gobelinväfnader af *Karna Nilsson*, hvilken allt fortfarande häfdar sin plats som Handarbetets Vänners skickligaste och fantasirikaste väfverksa. De äro också så glänsande, men på samma gång harmoniskt behärskade i färg- och mönsterbehandling, att de fullt upp tala en jämförelse med de yppersta franska väfnader af samma slag.

Bland de många charmanta gobelinerna märkes vidare en bänkagångsväfnad, beställd af kronprinsessan Victoria och afsedd för en vestibul i föräldrahemmet i Karlsruhe.

Af de talrika, smakfulla nyheterna från broderiets område fäste vi oss särskildt vid några dynor och dukar, för hvilkas mönster upptagits svenska naturmotiv; en liten kudde med stiliserade mistelgrenar och en annan större med aklejoj t. ex. voro högst tilltalande, ej minst såsom framgångsrika försök att skapa en *modern nationel stil*.

Af fröknarna *Widebäck* och *Wästberg* har komponerats en praktfull altarklädnad till Östermalms kyrka. Denna är en s. k. sorgklädnad, afsedd att

användas på långfredagen och vid begrafningar, och dessa ha alltid förut hållits i enbart silfverbroderi på svart botten. Som en vacker nyhet har nu här för första gången tillämpats att låta litet färg — några gröna bladmotiv — ingå i silfret, och bryter detta högst upplifvande och angenämt mot det något dystra i den vanliga stilen, utan att på något vis neddraga dess allvar.

Ett synnerligen lifligt intresse har kommit den ståtliga utställningen till del från vår dampubliks sida, och konungen aflade på måndagen ett besök, hvarvid han uttryckte sin beundran för de vackra resultat, som alltjämt känneteckna den lifaktiga föreningens arbete.

Morsgrisar.

»Mammas gosse» har tidigt fått klart för sig, att sorg, hvares vanliga yttring ju är tårar, mest af allt stämmer till medlidande och medgörlighet. Där icke »söta mamma, får jag det eller det...» vill hjälpa, tager han till tårarne dels som ett läskande palliativ för den sårade känslan, dels och framför allt som ett bepröfvadt öfvertalningsmedel. Trött och förtretad, ger mamma till sist sin lille skrikhals det begärda, måhända med ett hastigt uttaladt: »nä ja, i Herrans namn, bara du är tyst!» Och se! Med en från otröstlig förtviflan till lugn belåtenhet så tvärt skedd öfvergång, att man måste misstänka ärligheten i detta sorgteubrott, jämnar han ut rynkorna i ansiktet, moltiger och mumsar i sig den stora apelsinen, som egentligen skulle gömms till pappa kommit hem. Då han ser, att mammas fasthet i regel aldrig håller stånd mot hans tårefloder, blir han inom kort en riktig liten grätvirtuos, som när som helst har sitt instrument redo att spela. Han är för sina år en liten inpiskad hycklare, som kombinerar sin lilla talang med allehanda självviska beräkningar, och det händer äfven, att han insupit första idén härtill af »ex-emptet ofvanifrån». Se här en dialog mellan två sjuåringar:

»Ack en så'n vacker röd klädning du har, Mia!»

»Jaa du — hvarför har inte du en så'n också?»

»Mamma säger alltid, att vi inte ha råd.»

»Äh, du ska' bara gråta riktigt — det gör alltid mamma och stora syster, när di vill ha en ny hatt af pappa.»

Här ha vi det där angenäma species af en bortskämd barnunge, som skriker sig till allt, och så väl felet som botemedlet torde med det sagda vara något så när angifvet.

»Lipsillarna» äro ett med den förra kategorien befryndadt släkte, ehuru de rikta in sin kraft på mera ideala syften, om nu detta uttryck tillåtes. De gråta för den minsta rispa i fingret, för litet knip i magen eller för att — katten ser på dem. De finna en riktig vållust i att gråta och hvarför? Jo, när en sådan där liten ängel får en sticka under nageln, skynnda både mamma, moster och troligtvis framför allt mormor till och utbrista, jämmerligt deltagande: »stackars, stackars lilla pyret — äh, hvad det ska' göra ondt — ja, ja, lilla söta vännen, det gjorde *så* ondt, *så* ondt...» och ungen sätter under högtrycket af all denna lidelsefulla medkänsla till hals, som om minst hela armen amputerats. Han känner sig som martyrtyr och formligen frässar af att genom skakader af tårar styra det allmänna deltagan-

det. Det ursprungliga skrymteriet, som ligger till grund för en dylik uppskrufning af känslor, urartar med vederbörlig näring af pjunkigt deltagande snart till verklig ömtålighet. »Lipsillen» kommer att taga förskräckligt illa vid sig, när den första tanden skall utdragas, och ännu värre blir det vid den första verkliga pröfningen i lifvet, då han sannolikt ej längre får dela sitt bekymmer med mamma, moster och mormor.

Erny.

Från Iduns läsekrets.

En promenad och dess följder.

Ett »gif akt» till föräldrar.

Ja, där låg han, den tvååriga mannen i sin lilla vagn, feberhet och med stirrande ögon, utan att kunna andas eller svälja.

»Difteri? Ja, fröken förstår nog det, jag vet inte. Om jag bara kunde begripa hvar han fått »et ifrån», säger den bleka modern.

Jag visste det, men skall inte säga henne det, ännu åtminstone.

Det bodde i samma egendom som jag en arbetskarl inne på gården, och jag undrade på, att han fick bo kvar, ty nog sågo både jag och andra, att utskänkingsställena fått sin dryga del af veckopenningen. Thilda, kokerskan hos grosshandlaren i andra våningen, såg det också, men ändå gifte hon sig med honom för tre år sedan.

Janson blef nu en ordentlig människa, som ingen behöfde frukta för, men hur detta gick till visste bara Thilda och — jag.

Ensam som jag blifvit, hände det sig så lätt, att jag kom att se in till dem, då jag ännu höll skymning, men de tändt lampan.

Thilda hade genast maten på bordet, när Janson steg in, tröt och hungrig. Brännvinsflaskan saknades aldrig, men grep Janson efter den, innan han förtärt första portionen, så sade Thilda nej och log därvid, så hennes friska tänder lyste och Janson lät sig nöja. I rättan tid en sup — och sedan flaskan in i skåpet.

Hon bad honom aldrig stanna hemma, när han om aftnarne ämnade gå ut, men innan han gick, var det alltid något han måste hjälpa henne med: att lägga in litet i spisel, hon ville värma sig med litet kaffe, och så skulle det genast vara färdigt, så han kunde få en tår, innan han gick. Så blef det för sent för den gången, tyckte han.

Eller han skulle vara snäll och hämta det sista numret af det illustrerade veckobladet, så att hon hade något att roa sig med i ensamheten. Det var en rysligt vacker taffla, ville han inte se på den? Och verser sedan! Det var synd, han inte hade tid att läsa dem för henne, han gjorde det så bra. Ja, det kunde han nog hinna, och så var det annat mera som var roligt, tyckte han, och så var ju klockan nio, och regnade gjorde det, så nog kunde han skjuta upp sitt ärende tills i morgon.

Och så gick det nästan alltid, ty i allra värsta fall bad Thilda honom titta in i nr 10 samma gata och fråga, om inte hennes bror snickaren ville komma in en stund, så skulle hon sätta på toddyvattnet, tills de voro åter, som måste ske genast, för hon hade att tala med brodern om något som behöfde limmas.

Sedan kom den nuvarande patienten, lille Olle, och han blef den farligaste konkurrenten för krogen. Hur skulle det nu gå?

Hade de talt vid läkare? Nej de voro rädda, att då skulle Olle bli flyttad till epidemisjukhuset, och de skulle inte ens få se honom dö.

Detta var nu högst betänkligt att bli inblandad uti, ingen visste bättre än jag, hur nödvändig Olle var i hemmet, men att låta mannen gå ut ibland arbetare, medförande smittan från det tränga hemmet, vore ju rent af oräddigt. Förutom att man stod i ansvar för hvad som kunde hända närmast boende.

Jag var en ensam människa, hade egen uppgång till min lilla lägenhet, kunde undvika beröring med alla, om jag fann för godt, och Olle flyttade till mig sent om kvällen, när det kunde ske obemärkt. Föräldrarna kunde komma och se om honom, när de ville, ty nu var jag läkare och sjuksköterska, och ingen hvila kunde komma ifråga, förrän krisen inträffat.

Thilda fick icke vara från hemmet, förrän hon sett Janson till godo och visste, att han var i ro;

sedan skulle hon komma upp. Men nu först fläderblommor, svafvelblomma och halspensel från apoteket.

Jag satte en panna vatten på primusköket, och om fem minuter lågo ångande varma fläderblommor omkring Olles hals och så nära som möjligt under näsan och omkring öronen. Halspenseln, doppad först i vatten och sedan i svafvelblomma, användes nu för näsan först och sedan, när det blef möjligt, i munnen och halsen.

Redan efter en timme syntes någon lindring, och efter fortsatt behandling hela natten med dessa enkla medel somnade Olle och kom i svettning.

Olle kommer, som jag nästan vågar hoppas, att stanna hos sina föräldrar, och jag vill använda tiden, då han sover, till att nedskrifva »hvar han fått »et ifrån», i händelse det skulle kunna lända andra föräldrar till ett gif akt.

Det var nu i söndags, således ganska tidigt på våren, då marken ännu är fuktig och kall, äfven om solen skiner aldrig så varm och kanske mest då, när den inre kylan skall frigöras.

Olle skulle visas på styfva linan: han kunde gå och han hade fått så rara nätta kläder.

Äfven de — kläderna — hade sin lilla historia. Pappa tyckte, att de kunde nog köpa trikåkläder, som sågo så fina ut och inte kostade så mycket åt en sådan liten en. Men mamma, som visste, hur ofta extratygter voro nödvändiga, och hur hvarv öre borde tummas, hon sade: »nu då jag inte kan gå bort och förtjäna, är det nog billigare om jag syr själf.» Och välsignad vare hon för den tanken.

Hon köpte nu för några öre en aflagd kostym, som såg förfärlig ut — men som var af godt tyg. Den tvättade hon, jag tror en hel dag, i kvilajabark, pressade, klippte och sydde kläder så fina, att det var en lust att se dem. Och en liten rund mössa af samma tyg räckte det äfven till, hvar-efter allt befanns kosta — 1,25.

I dessa sina nya kläder fick nu Olle gå en liten promenad med far och mor, som ledde honom mellan sig.

Olle var en duktig liten pojke, och pappa och mamma yfdes med skäl öfver honom. Mycket fångsamt gingo de förstas, men ökade, sig ovetande, så småningom stegen. Olles små fötter gingo som trumpinnar, han kvittrade ut sin värfröjd och fick i utbyte in den råa luften från gatan, med alla sina af värsyran upplösta blandningar, hvilkas tillträde till svalget de uppsträckta armarna ännu mera underlättade — och på tisdagen började han blifva kinkig, hvarefter sjukdomen så småningom blef lifsfarlig.

Blir han nu frisk, det Gud gifve, så skall jag säga Thilda, att hon skall försöka vänja gossen vid att alltid andas genom näsan och med sluten mun, då det just är näsans uppgift att vara kontrollapparat för hvad som släppes ner i lungor och luftrör, samt att tills han blir fyra år bör pappa lyfta gossen på starka armar högt öfver all gatans orenlighet eller låta honom forslas i sin vagn, då vi veta, att de lägsta luftlagren äro de dåligaste.

A. M.

Ur notisboken.

Dräkthereformföreningen, som nu i omkring åtta år utöfvat sin gagnande verksamhet till åstadkommande af en sundare kvinnlig beklädnad, hade förliden fredags afton i Fredrika Bremer-förbundets lokal härstädes anordnat en utställning af sina modeller. Denna omfattade hufvudsakligen de redan tidigare utarbetade modellerna, af hvilka Idun en gång lämnat så väl fullständig beskrifning som afbildningar (se årg. 1891 !): underkläder, skol-dräkt, barnkläder och en dräkt att bäras under graviditetsperioden — framför allt varmt att anbefalla! Den egentliga nyheten för året utgjordes af en vacker och synnerligen praktisk turistdräkt. I fröken *Josephina Ohlssons modeaffär, Blasieholmstorg 14, Stockholm*, säljas å 30 öre stycket mönster till Dräkthereformföreningens alla modeller.

I sammanhang med utställningen höll fru *Maria Bolin*, född *Åkerblom*, ett med stort bifall mottaget föredrag, hvilket vi på annat ställe i dagens nr äro i tillfälle delgifva våra läsarinor.

*

Öfveranstängningen i skolorna. På inbjudan af Pedagogiska sällskapet hölls i måndags afton å hotel Continental i Stockholm allmänt möte för att diskutera frågan om öfveranstängning-

gen i skolorna. Salen var till trängsel fylld af föräldrar, lärare, läkare och andra intresserade, då ordföranden i sällskapet, rektor S. Almqvist, strax efter kl. half 7 öppnade mötet, hälsande de närvarande välkomna och uttryckande sin glädje öfver den stora tillslutningen. Bland den mängd af talare, som därefter uppträdde och ur olika synpunkter skärskådade den föreliggande frågan, talade fröken *Anna Sandström* (det kända pedagogiska författarmärket »Uffe») särskildt om flickskolorna.

Hon ansåg icke, att det var för mycket arbete i flickskolorna, men det var en svag generation, som för närvarande växte upp i våra flickskolor. Lexorna voro icke för stora, men arbetskraften var så oerhördt liten. Det fanns ingen förmåga att skilja hufvudsak från bisak, att göra en rask och hurtig ansträngning. Detta brast hos flickorna; de flesta, som haft med dem att göra, måste erkänna det.

Flickorna voro i en sämre ställning än gossarne. De ledo mera än dessa af det ofta enerverande sällskapslifvet, de kunde mindre vara ute, de hade färre lekar till sitt förfogande, och så hade de den ansträngande spelningen, som kräde så mycken tid. Slulligen hade flickorna mindre motståndskraft än gossarne.

Valfriheten i flickskolorna borde tillämpas i större utsträckning än hvad som sker. Om ej en svensk flicka behöfde kunna så många språk, så kunde skolan nedlägga mera kraft på utbildningen af den själfständiga arbetsförmågan, som var så viktig. Det borde mera läggas an på att stärka viljan genom att ge eleverna själfständiga uppgifter och ej blott låta dem svara på frågor. Det var den riktiga vägen. Nu måste man med bekymmer se på det uppväxande släktet.

*

En minnestafva öfver Jenny Lind af-täcktes häromdagen i Westminster Abbey i London af prinsessan Christian af Schleswig-Holstein, en dotter till drottning Victoria. Högtidligheten bevestades af flere framstående personer, bland hvilka märktes svensk-norska sändebudet i London, kompositören sir Arthur Sullivan äfvensom den aflidna sångerskans make och barn.

*

I kriget mot bakterierna — och all slags annan ohyra ur den lägre djurvärlden — ett krig som icke minst om våren af alla ordentliga husmödrar måste upptagas på det skarpaste allvar, kunna de nu paräkna ett värdefullt bistånd af en institution i hufvudstaden, som tagit till sitt fältrop des »a människofienders död. *Aktiebolaget Parasitocida* fyller på ett utmärkt sätt sin i en storstad som Stockholm så viktiga uppgift, och vi hänvisa därför alla våra hufvudstadsläsarinor till ett noggrant studium af det cirkulär, som bolaget tillsänder dem med detta nummer af Idun.

*

En beaktansvärd nyhet för våra husmödrar har Julius Slöörs järnaffär härstädes ut-sändt i marknaden. Det är ingenjör Carl D. Mobergs patent, s. k. »snabbkokare», tillverkad af Aktiebolaget mekaniska verkstaden Vulcan, Norrköping. I en vanlig järnspisel kan, som bekant, kokning icke åstadkommas utan ganska betydlig vedåtgång och man har därför, för besparings skull, sökt att i mindre hushåll och vid lättare matlagning, undvika uppeldning af järnspiseln genom användande af gasolje- eller fotogén-kök o. d. Dessa hafva emellertid sina olägenheter, då de lätt osa, gifva dålig smak åt maten o. s. v. och hvad särskildt gasspislarne angår, kunna dessa användas endast på de få orter i vårt land, där tillgång å kokgas finnes. Den här omnämnda »snabbkokaren» har därför fyllt en viktig uppgift, då den med minsta möjliga bränsleåtgång åstadkommer en hastig kokning, utan att lida af de antydda bristerna. Vi hänvisa för öfrigt alla intresserade husmödrar till den utförliga annonsen i dagens nummer, där fabrikkatets fördelar närmare framhållas.

Teater och musik.

Filharmoniska sällskapet

gaf i tisdags sin andra abonnementskonsert för innev. säsong. Denna konsert kan betecknas som ett evenement inom hufvudstadens musiklif, alldenstund å densamma ett af alla tiders mest betydande tonverk i sitt slag, Beethovens stora d-dur-messa, för första gången kom till utförande i Sverige. Den förunderligt härliga och upplyftande kompositionen,

full af djup tankevisdom och glödande trosallvar, är ett af dessa verk, som borde hafva hemstad i hvarje kulturlands musiklif. Och så länge detta ej är förhållandet, återstår alltid en viktig lucka att fylla. Att denna hittillsvarande lucka i vårt musiklif nu äntligen blifvit fylld, det lärer och skall alltid lända *Filharmoniska sällskapet* och dess nitiska ledare, hr *Andréas Hallén*, till oförvansklig heder. Då messan därjämte torde höra till de allra svåraste kompositioner, i det hon ställer de största fordringar på såväl solister som kör och orkester, blir hedern för sällskapet så mycket större, då utförandet nu blef så godt som det blef. Att ingå på någon utförligare redogörelse för det storslagna verket hindrar oss utrymmet. Vi vilja endast framhålla, hurusom — och det helt naturligt — den fjärde satsen, »Sanctus», med det underdåniga »Benedictus», beledsagadt af konsertmästaren *Zetterqvists* förträffligt utförda violinsolo, samt femte och sista satsen »Agnus», särskildt tycktes slå an. Synnerligen anslående var också inledningssatsen »Kyrie»; men äfven de båda andra afdelningarna »Gloria» och »Credo» hade att uppvisa många ställen af oförläpelig skönhet.

De utomordentligt svåra och ansträngande körerna gingo som sagdt på det hela taget förträffligt, likaså orkesterackompanjemanget. Och att solokvartetten ingalunda skulle skämma bort sin sak, kunde man ju vänta, då den bestod af sådana förmågor som grefvinnan *Taube* (med hvilken fru *Brag* i ett par satser alternerade) och fru *Edling* samt hr *Strandberg* och *Smith*. Denne senare hade särskildt tillfälle att i »Agnus» briljera med sin härliga röst och sitt utmärkta föredrag, som här blef af synnerligt gripande verkan genom den mörka klangfärg, han förlänade sin stämma, och som så väl passade till satsens karaktär och innehåll.

Musikaliska akademiens stora sal var öfverfylld af en publik, som synbarligen var alltför djupt gripen af verkets skönheter för att rätt komma sig för med några stormande applåder. Det lifliga intresse, som publiken visat för denna konsert, bestämde sällskapet, att utföra »Missa solemnis» äfven på torsdagen, denna gång i Östermalms kyrka. Och det är i en kyrka, som detta verk bör utföras.

Kungl. operan återupptog i förra veckan Adams komiska opera »Postiljonen från Lonjumeau» med den danske tenorsångaren hr *Nordal Brun* som gäst i titelrollen. Vi voro ledsamt nog förhindrade bevista denna föreställning, och då uppförandet af samma opera i måndags till följd af hr *Bruns* opasslighet måste inställas, kunna vi alltså ej meddela något närmare om densamma. Hr *Bruns* såväl sång som spel lär, efter hvad vi inhämtat, hafva varit af god verkan. Största bifallet väckte han med sina piskkupletter. Äfven fru *Sterky* fick sin rikliga andpart af applåderna. Under inöfning att inom kort gifvas är operan »Phryne» med fru *Anna Petterson-Norrie* i titelrollen.

Richard Wagners »*Nibelungen-Ring*» samt »*Tristan och Isolde*» komma som bekant att under instundande juni månad uppföras å k. operan härstädes af ett uteslutande tyskt operasällskap under ledning af direktören dr *Löwe* i Breslau. Bland solisterna märkas så framstående namn som fruarna *Moran Olden* från München och *Staudigl* från Berlin samt hr *Elmblad*, hvilken tillika tjänstgör som förste regissör.

Abonnementslistor äro utlagda i hrr *Looströms* & *Comp:s* bokhandel å Norrebro.

K. Dramatiska teatern. Ett synnerligen intressant program har det Almlöfska gästspelet tillfört oss i och med Ibsens lustspel »*De ungas förbund*», som i tisdags afton efter en tioårig hvilva upptogs på denna scen. En i de minsta detaljer så skarpt utmejslad karaktärsfigur som *Knut Almlöfs* Daniel Hejre skulle vara en stolt prydnad för hvilken världsscen som helst. Någon afmatning i den utmärkta prestationen kunde på ingen punkt förmärkas, och det högljudade bifall, som hälsade hvarje den minsta af de satiriskt representerade, utgjorde en förtjänt hyllning åt ett konstnärskap, som bibehållit all sin glans och smidighet in i en ålder, där de flesta sedan länge skulle ha trubats af årens tyngd. En värdig medbroder från den gamla stam-rollbesättningen ägde han i hr *Thegerström*, hvilkens *Aslaksen* äfvenledes visade sig förunderligt ha motstått tidens tand.

Hr *Fredrikson*, gjorde kammarherren med en nobless och värme, som verkade äkta och ryckte med till fullkomlig sympati. Hr *Personnes* Stensgård gaf utan tvifvel en väl studerad och genomförd bild — men oss tycktes, att något mer af den försonande naiviteten i hans själfgodhet kunde

ha betonats; så som lycköskaren och folkledaren nu tecknades, blef han en öfver höfvan motbudande karaktär. Fröken *Ahlander* som madam *Rundholmen* var förträffligt på sin plats, och fru *Seelig-Lundberg* som *Selma*, grosshandlar *Brattsbergs* unga hustru, gjorde af sin stora, passionerade scen i tredje akten en af styckets glanspunkter. Med erkännande förtjänar och nämnas hr *Skånbergs* bruksläkare. Däremot verkade både hr *Hamrin* som possessionaten *Mänsen* och i all synnerhet hr *Örtengren* som *Erik Brattsberg* tämligen främmande för sina uppgifter.

I ett som allt fick emellertid det intressanta skådespelet ett värdigt och på många händer utmärkt utförande, och det andlösa intresset i salongen, liksom de talrika inropningarna och de — dess sämre, tycktes det, i vårt kära Stockholm oundvikliga — applåderna för öppen ridå vittnade, att denna repris var mer än vanligt välkommen.

— Fru *Ellen Hartmann* är nu för nästa spelår engagerad vid Dramatiska teatern.

Vasateatern har under den gångna veckan gifvit den kända komedioperetten »*Niniche*» med liflig framgång.

Hr *Holmqvist* har därvid utfört sin gamla glansroll, grefve *Corniski*, på ett rent af mästerligt sätt. Titelrollen utfördes för första gången af fru *Castegren*, mycket behagfullt och graciöst och med god färgläggning. I *Anatoles* roll var hr *Castegren* kanske en smula tung. *Gregoire* spelades af hr *Klinger*, den förkyldede sekreteraren af hr *Kellberg* och enkan *Sillery* med komisk styrka af fru *Lindström*.

I onsdags gafs för första gången vårrevyn »*En séance vid Saltsjöbaden*», tillfällighetsskämt med sång i 1 akt; som förrjäs »*Herre, tag bort er dotter!*» lustspel i 2 akter, fri bearbetning från franskan af *Frans Hedberg*. Till detta program få vi återkomma i nästa n:r.

Auliska kvartetterns femte och sista kammarmusiksoaré gifves om måndag i Vetenskapsakademiens hörsal.

En moders bevisföring.

Dialog af *Eugenio Sellés*.

Öfversättning från spanskan af C—n.

(Rum och tid för handlingen: ett läger undet det krig, som germanerna under *Arminius* eller *Hermanns* ledning förde mot romerska väldet.)

2.

»Med den makt, som stammens öfverhufvud äger, och med öfversteprästens auktoritet komma vi till dig, kvinna, för att bland dina barn utse det som måste offras.»

»Här äro de alla fem; väljen, stammens mödrar, såsom om I haden att välja bland edra egna.»

»Vi skulle välja, om det gällde att utse mannen till en dotter, men ingalunda då det gäller döden. Vi skulle vara den valdes mörderskor, ty den som utväljer en, då hon kan välja en annan, hon mördar denne. Må vi alltså öfverlämna det åt ödet; det må mördas, ty det har inga ögon för människornas olyckor eller öron för deras jämmer.»

»Det bittra ödet skall gå direkt till den mest olycklige. Och hvarför måste denne dö? Är väl olyckan ett brott som förtjänar döden?»

»Du talar väl. Må den dö, som hittills varit lyckligast. Någon olycka bör hända honom. Det är väl den förstfödde. Han har mycket längre än de öfriga njutit af lifvets glans, sin faders godhet och sin moders smekningar.»

»Just därför nekar jag er honom. Jag är så van att se honom, att om I tagen hans lif, skolen I äfven taga större delen af mitt. Gudarne begära, att man skall offra ett barn, men icke dess moder.»

»Må det då bli den yngste, eftersom du mäter kärleken efter antalet år och nätter, liksom om den snarare vore en vana, som

man förvärfvar sig, än en frivillig känsla, som gifver sig tillkänna.

Dessutom vinner han kanske på att dö, då hans förstånd ännu icke kan skilja på godt och ondt och innan eftertanken upplyser honom om hans släkts vanära. Du förlorar också mindre, då du förlorar honom, ty du bespar dig den vård, som hans minderårighet kräver. I hvad afseende är han väl nu ditt hus eller sin stam till nytta? Hans små händer måste taga från dig mycket, innan de kunna handtera de åkerbruksredskap, hvarmed han ur jorden skall hämta sitt eget uppehälle. Hans späda lemmar måste uthärda många slag och mycken smärta, innan de förmå uppbära tyngden af skölden och kastspjutet för att försvara vår nation.»

»Men hör han väl till slafvarnas ras, hvilka värderas efter den nytta de göra, såsom oxen och hästen? Har jag väl födt honom till arbetsredskap? Han är ett barn och späda! Än sen, I söndertrampen icke som onyttigt den späda plantan, ty hon skall bli en väldig träd-stam. Om edra mödrar och edra makars mödrar skulle tänkt som I, hvar skulle väl edra bröder och män nu vara, hvilka äro edra ögons ära, edra hems stöd och vårt folks försvar? Ack, då skulle cesarernas legioner icke påträffat stora städer eller talrika släkter i Germaniens skogar.

Han kan icke jaga vilddjur; men medan andra jaga dem, kan han vakta boskaps-hjordar. Ty om han ock saknar kraft att försvara dem mot vargarna, her han dock förstånd att rädda dem från bråddjupen.

Och till allt detta kommer, att han är den mest oskyldige till faderns skulder. Hvad vet han väl om förräderi och mened? Hvad skulle hans offrande betyda inför gudarne, om hans tunga, som ännu icke lärt sig att tala rent, ej ens kan säga dem anledningen till hans död? Huru skulle han kunna försona dem med faderns brott, då han är så liten, att han kanske vanhelgar ceremonien genom att inför själfva altaret högt ropa sin faders namn, för att han måtte skydda honom mot prästerna?»

»Må det då bli den äldsta af dina döttrar.»

»Ack! Min *Turismunda* är alltför skön, för att man skulle åt knifven öfverlämna denna hvita, runda hals, afundad af våra ungmör och en lystnad för våra ynglingar. Frågen först edra söner och hören, om de önska gifva gudarne, hvad de vilja behålla för sitt hjärta.

Skulle hon evigt sofva bland maskarna i jorden, hon, som våra yppersta med förtjusning önska till sin äkta hälft? Viljen I med offerknifven förstöra denna kraftiga, förhoppningsfulla kvinnokropp, som af ödet måhända är bestämd att föda en ätt af hjältar, hvilka skola göra heder åt Germanien? Hon, så mild i freden, så behjärtad i kriget! Hon, som ensam vunnit flere strider än alla våra anförare, emedan, då hon åtföljer vår krigshär, de fege blifva tappre, för att icke er-hålla en föraktfull blick från heune, och de tappre blifva hjältar, för att sedan se sig belönade med den lager af helgadt eklöf, som hon virar kring deras hufvud!»

»Offra din andra dotter. Hon är hvit och röd, men har icke den förstas skönhet eller mod. Radd som rådjuret, hvilket darrar vid hundarnes skall, skapar hon inga hjältar i striden.»

»Men, arbetsam som en myra, är hon hemmets kornbod. Utan heunes omsorger, hvad skulle det bli af oss den dag, då åldern förförsvagar mina händer? Under hennes händer

Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 hanna's & de flesta apotek, i partymått 0. hos
 hnr handlande. Partiförskning för Sverige hos
 Bendix, Josephson & C:o, 11 Regenergsg.

fördubblas slafvarnes, minskas lefnadsomkostnaderna och ökas jordens afkastning. Hon vakar, för att jag må sofva, och arbetar, för att hennes syskon må hvila sig.

Aldrig har solen funnit henne sofvande, aldrig ha de första stjärnorna sett henne överksam. I begäran mer af mig än gudarne, ty de önska att ett hufvud må falla, men I viljen att en hel familj skall gå under.»

»Gif dem din tredje son! Med hvilka skäl, utgångna från ett modershjärta, skulle du väl kunna försvara honom? Hvad godt kan du väl finna hos denne för att rädda honom, om du också betraktar honom med kärlekens ögon?»

»Jag vill medgifva, att han har en otymplig kropp och en svag själ.»

»Han har slutit sig till ditt hem, icke som en bjälke, för att stödja det, utan som en parasit, för att utarma det. Han förstör i frässeri, hvad du samlat med måttlighet. Han förtär de skördar, som hans syster framkallar, och njuter af det jaktbyte, som hans syskon hemföra.»

»Jag medger, att jag hellre ser honom under sängfällan än bland pilarne på berget, och att utför hans romerskt rakade ansikte oftare rinner galliskt vin än mödans svett.»

»Älskar han dig kanske, eller älskar han ditt folk?»

»Han har så länge lefvat långt borta från mig och sin hembygd. Han var redan som liten i Rom.»

»Ja, han föddes vanskaplig, och du ville att den italienska läkarekonsten skulle förbättra naturen. Han föddes med ett förstånd, mera skeft än kroppen, och hans fader ville att Roms retoriker skulle bibringa honom ett

bättre. Med Hermann begaf han sig till denna fiendernas stad, och dess akademier lärde honom latin och grekiska, för att han på många språk skulle kunna smäda det germanska namnet. Smäda det? Det är för litet. Hata det? Det är ärofullt. Nej, han lärde sig att förakta det som ett namn på barbarer, födda för slaveri.»

»Men han återvände till sitt fädernesland.»

»Han återvände med samma fel i sin skuldra och samma brist i sitt förstånd. Och därjämte medför han den sedeslösa stadens alla laster.

De där hofmännen lärde honom sina förvekligande nöjen och de fala kvinnorna sina uselheter, dessa gycklare lärde honom sätta på sig mask för att förställa sig, och dessa sångare lärde honom förändra sin röst för att kunna bedraga. Hans själ blef förvekligad i Cæsars slaveri, hans lemmar vandes vid lättja i gästbudens salar.

Hvartill skulle väl den kunna gagna sitt folk eller sina anhöriga, som har lyran till sin enda sköld och bågaren till sitt enda vapen?

Falskheten, fegheten, bedrägeriet, afunden bo i hans missbildade kropp, en passande boning, liksom vargflocken passar för klyftorna i berget.»

»Det är mina brister, som födt honom.»

»I en olycklig stund födde du honom. Det synes, att hans fader, då han gaf honom lif, mera tänkte på det svarta bedrägeri, han förberedde, än på din hvita barm och dina himmelsblå ögon. I stället för att hans kärlek skulle gifva lifvet åt en son, ha hans ondskefulla tankar tagit form i en köttklump.»

»Det är tyvärr sanning, hvad I sägen.

Han har vansläktats, han är feg, onyttig och lastfull; men han är så ful. Man skulle säga, att jag därför offrar honom; liksom om modershjärtat vore en lastbar kvinnas hjärta, som föredrog den vackre för den fule.»

»En sublim förevändning, kvinna! Gudarne eftersträfvade utan tvifvel icke dina barns offerande, emedan blott gudinnorna kunna ingifva dig detta försvar.

Låtom oss återvända till prästerna och säga dem, att om vredens gud talar ur deras mun, så har ur din mun kyskhetens gudinna talat, hvilken är Germaniens beskyddarinna.»

(Slut.)

Kvinnliga arbetares löneförhållanden.

Stockholms allmänna kvinnoklubb hade hos Lorenska stiftelsen anhållit om understöd för att närmast inom hufvudstaden verkställa undersökningar rörande kvinnliga arbetares löneförhållanden samt upprättande af en statistik öfver dessa. Klubbens ansökan är nu beviljad så till vida att understöd skall utgå från stiftelsen i mån af arbetets fortgång till ett belopp af högst 700 kr. med rätt för stiftelsens styrelse att öfverse och kontrollera undersökningarnas resultat.

Innehållsförteckning.

Tolda Alström, född Hammarström; af Amanda Leffler. (Med porträtt). — Serenad; poem af Ernst Högman. — Den moderna kvinnosträkan — ett hinder för själfständighet; föredrag hållet af Dräkthereformföreningens sammanträdande den 20 dennes af fru Maria Bolin. — Engelskorna och politiken; af E. R-y. — Viviers & C:o; för Idun af Ina Stockenström. — Handarbetets vänners värtställning. — Morsgrisar; af Erny. — Från Iduns läsekrete: En promenad och dess följder; ett gif akt till föräldrar, af A. M. — Ur notisboken. — Teater och musik. — En moders bevisföring; dialog af Eugenio Selés. (Forts.) — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af Sophie Linde.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

I alla »damers egen»
Det är väl ej ur vägen,
Att min historia skrifs i korta drag.
Nå — i familjekretsen
Jag oftast står i spetsen
För många goda, vackra företag.

De flesta handarbeten,
Som fliten, sparsamheten
Samt smak och mod ha skapat i ett hem
— Så låga som i höga —
Det först och sist mitt öga
Dock var, som städs' var fästadt uppå dem.

Den rol, som jag får spela,
Är den, att noga hela
Hvad söndradt blifvit under tidens gång,
Det skingrade förena,
Att fru och döttrar tjäna,
Att gå än nätt och än i långa språng.

Min plikt jag aldrig sviker.
Och ej en tum jag viker.
Jag stålsatt är, oböjlig ofta nog.
Och därför mången tärnn,
Som tänkt mot udden spjärna,
Sig sårat mången gång tillbaka drog.

Det hör till undantaget
Ändock. Ty af det slaget
Jag är, som trogen blir i lust och nöd.
Jag kläda vill den nakna.
Och dem som föda sakna,
Jag gifver ett — om också tarfligt — bröd.

Men som det går i lifvet:
Mig tack blir sällan gifvet.
Man tänker nu, som förr, nog just som så:
Hvad gör det, om du brister;
Ty om ock en man mister,
Det många tusen andra återstå.

Så är min enkla saga.
Som jag, kan du nu laga
Att fylla utan knot ditt lefnadskall.
Hvad mer om mig kan sägas,
Det kan nu öfvervägas
I gåtorna, som här jag gifva skall:

Hvad ock jag kallas bara.
Och hvad han plägar vara
Den väg, som ofta framför mig är sträckt.
Samt hvad jag då får göra,
Då andra med mig köra,
Och så, hvem kallas kan min tjocka släkt?

Fast ej mitt öga mattas,
Hvad däri dock det fattas.
Hvad aldrig till ett hjärta det förmår.
Hur upp som ned jag kan det,
Ehuru mången fann det
Helt smärtsamt, om för djupt det trän-ga får.

Det stundom också händer
Bland vänner och bland fränder
Att jag — i hvad det säg — ock kan få gå.
Hur — hvad! — man än må vara,
Men att uppå mig spara,
Det bryr, som sagdt, sig ingen om ändå!

F. M. C.

Charad.

Mitt hela alltjämt för en tidning
Precis är såsom dagligt bröd,
Och sinade med ens dess källa,
Hvar tidning blef af tvinsot död.

Dock viktigt är att en mitt hela
Med skäl mitt första nämnas kan,
Men icke så i brådskan gräddad,
Att för mitt andra man den fann.

Bokstafsyrkant.

1	2	3	4
2	1	2	5
3	2	6	4
4	5	4	1

1) Fruntimmersnamn, 2) dito, 3) ett land, 4) namn på gudar.
De mot hvarandra svarande horisontala och vertikala raderna skola bilda samma ord.

Finska.

Ifyllningsgåta.

	g	n	
	k	t	
	a	r	
	e	m	
	ä	d	
	d	v	

De 24 tomma rutorna i ofvanstående kvadrat skola ifyllas hvar och en med en bokstaf sålunda, att de 6 vågräta raderna utgöra bekanta ord. Orden, men i annan ordningsföljd, beteckna: en titel, norskt flicknamn, en opera, en vinsort, en tysk handelsstad, en fågel.

Prenumerant S.

Triangel-aritmogryf.

	1	2	3	4	5
1	1	2	3	2	4
2	2	5	2	1	
3	3	2	1		
4	2	1			
5	4				

1) Bibliskt namn, 2) sjö i Asien, 3) sällskapsnöje, 4) träd, 5) konsonant.

John.

Palindrom.

Rättfram: Så hette han, den säningsman,
Som strödde guld med fulla händer.
Omvändt: Hvad opåtaladt den skönas drag
Får krängla bort med kors och ränder.

Amelie.

Lösningar.

Logogryfen: Trädgården; träd, råg, tåg, tråg, trar, tä, gård, gren, är, tård, grå, rå, råd, ä, ärr, gråt, rädd, ten, ren, ånger, nåd, åder, gränd, ärg, nät, gen, neg, däre, ed, ärter, när, träd, ärder, deg, tår, rån, ång, get, ånde.

Charaden: Westerlund.

Ifyllningsgåtan: Ernst Björck — Naturbilder; Ebrodalen, regnkappa, nykterhet, sonhustru, Temesjvar, Beelsebub, juvelstuf, öfverfall, Rehnsköld, champagne, Kedjeskår.

Bokstafsgåtan: Po, por, pors, sport, pastor, postera, Stora Per, prostefar.

MATTONS SALONGS-OLJA!

Extra raffinerad amerikansk Fotocén. — Ensartad! Vattenklar! Rökfri!

Inkommer i lådor, innehållande 2:ne hermetiskt slutna cisterner, rymmande tillsammans 37 liter.

Carl R. Matton, Stockholm.

Talrika ombud i landsorten.